

Iako Nemačka, Austrija i Španija smatraju da je atomska energija opasna, verovatno neće uspeti da zaustave predlog Evropske komisije da se ona svrsta u klimatski prihvatljive investicije

Nemačka, Austrija, Španija i Luksemburg odbacuju planove Evropske komisije da se atomska energija svrsta u „zelene investicije, ali najverovatnije neće uspeti da blokiraju gradnju novih nuklearki, za koju se snažno zalažu druge članice evrobloka, predvođene Francuskom.

Predlog „evropske vlade“, koji otvara mogućnost da se milijarde evra usmere u izgradnju novih nuklearki širom evrobloka, podigao je tenzije i izazvao oštru raspravu u EU, a iz Beča stižu najave da bi mogla biti podneta i tužba protiv Evropske komisije.

Nemačka, koja je 31. decembra 2021. isključila tri atomske elektrane, s ciljem da i preostale tri ugasi do kraja ove godine, saopštila je da nuklearnu energiju smatra opasnom i da se protivi predlozima Evropske unije da takva tehnologija ostane deo planova za borbu protiv klimatskih promena.

„Smatramo da je nuklearna tehnologija opasna“, izjavio je portparol nemačke vlade Štefen Hebeštrajt novinarima u Berlinu, napominjući da ostaje nerešeno pitanje šta učiniti s radioaktivnim otpadom, koji se ne raspada hiljadama godina.

Aktivisti su kritikovali plan Nemačke da koristi prirodni gas, koji je bolji od uglja, ali i on pri sagorevanju otpušta ugljen-dioksid, koji stvara efekat staklene bašte. Članovi Zelenih su prethodnog vikenda usijali društvene mreže tvrdeći da je kancelar Olaf Šolc izdao njihove interese, jer se navodno dogovorio s francuskim predsednikom Makronom da prećutno podrži nuklearnu energiju, u zamenu da i gas dobije „zeleni sertifikat“. Međutim, Nemačka tvrdi da je prirodni gas samo „most“ do nezagađujućih alternativnih rešenja, za čije je iznalaženje rok 2045. godina.

Nemački ministar finansija Kristijan Lindner, lider Stranke slobodnih demokrata (FDP), rekao je za „Zidojče cajtung“ da su Nemačkoj potrebne gasne elektrane kao tranziciona tehnologija, jer se odriče uglja i nuklearne energije. „Zahvalan sam što je komisija očigledno prihvatila argumente“, rekao je on.

Jolanda Dijaz, potpredsednica španske vlade i ministarka rada i socijalne ekonomije, pozvala je EK da ponovo razmotri predlog.

„Evropa još ima priliku da preispita ovu odluku kako bi izbegla udaljavanje od naučnih dokaza i društvenih zahteva“, rekla je ona, prenosi španski dnevnik „Vangvardija“.

I austrijska ministarka za klimu Leonor Gevesler poručuje da je opasno nuklearnu energiju smatrati zelenom: „Ako se takav plan bude sprovodio, podnećemo tužbu“, upozorila je ona na „Tviteru“ nakon što je Evropska komisija na prelasku iz stare u novu godinu objavila

predlog zakona.

Evropska unija je napravila planove da pojedine projekte koji se odnose na prirodni gas i nuklearnu energiju označi kao „zelene” investicije nakon jednogodišnje borbe između vlada oko toga koja su ulaganja zaista klimatski prihvatljiva. Kako javlja Rojters, očekuje se da će Evropska komisija u januaru predložiti pravila na osnovu kojih će biti odlučeno da li će gasni i nuklearni projekti biti uključeni u „klasifikaciju održivih finansija” EU. Brisel je već preduzeo korake kako bi primenio poresku klasifikaciju na neka sredstva EU, što znači da bi se na osnovu pravila moglo odlučivati koji projekti su podobni za određene javne finansije. Da bi se smatrale zelenim, nove nuklearne elektrane moraju dobiti građevinske dozvole pre 2045. godine. Ulaganja u elektrane na prirodni gas takođe bi se smatrala zelenim ukoliko bi one proizvodile emisiju manju od 270 grama ugljen-dioksida, ekvivalenta po kilovat-satu, ako zamene elektrane na fosilna goriva koje više zagađuju i dobiju građevinsku dozvolu do 31. decembra 2030.

Francuska i druge pronuklearne članice EU, kao što su Češka i Mađarska, podržavaju ulaganja u atomsku energiju, dok su mnoge vlade u centralnoj, istočnoj i južnoj Evropi lobirale da se gas uključi kao „ekološko” gorivo u cilju tranzicije ka klimatski prihvatljivim vidovima energije koji ne zagađuju životnu sredinu.

Francuski ministar za evropska pitanja Klemen Bon rekao je da je predlog EK dobar na tehničkom nivou, jer EU svoj cilj klimatske neutralnosti od ugljenika do 2050. ne može da postigne bez nuklearne energije.

Članice EU i Evropski parlament imaju rok do kraja sledeće nedelje da daju povratne informacije o nacrtu klasifikacije klimatski održivih izvora energije. Za blokiranje predloga Evropske komisije biće potreban prigovor najmanje 20 zemalja, koje predstavljaju 65 odsto stanovništva EU, ili većina u Evropskom parlamentu – što je malo verovatan scenario.

Česi nezadovoljni predlogom EU

Češka će tražiti saveznike za promenu strogih uslova predviđenih za uključjenje gasnih i nuklearnih projekata u plan Evropske unije o zelenim energetske investicijama, koji je izazvao oštre rasprave u evropskom bloku, prenosi Tanjug.

Danijel Beneš, glavni izvršni direktor energetske kompanije ČEZ u većinskom državnom vlasništvu i potpredsednik Češke industrijske konfederacije, ocenio je plan EU kao previše strog.

Predlog EU, kojim se zahteva da se 30 odsto vodonika meša u gasno gorivo za elektrane do 2026. godine, nerealan je, rekao je on. Beneš je u objavi na „Linkedinu” dodao da pravila znače da će Češka biti ograničena na izgradnju samo jedne nove nuklearne elektrane, planirane u elektrani ČEZ-a „Dukovani”, a ne na više elektrana, kao što kompanija želi.

Izvor: politika.rs